

854-32-93

V79

GJERGJ VLASHI

PESË
DRITARE

TREGIME

8SH-32-93.

S

V 79

GJERGJ VLASHI

~~42468~~

3329

PESË DRITARE

- TREGIME -

Biblioteka

SHTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

QJERGI VJASHI

PRESE DORITARE

- BMDORT -

Tirazhi 4000 kopje Format 70 x 100 /32 Stash 2204-65

Shtyp N.I.Sh. Shtypshkronjave «Mihal Duri» — Tiranë, 1987

PESË DRITARE

Mikut tim P.P.

Lexova edhe faqen e fundit të romanit dhe pastaj e mbylla librin. Qëndrova ca duke menduar me bërryla të mbështetur mbi tryezë. Pasi lexoj një libër të bukur, zakonisht ndjej njëfarë brengje të ngjashme si në çastet kur ndahemi me ndonjë njeri të dashur. Nxorra një cigare nga paketa dhe pashë orën: njëmbëdhjetë e ca. Gjumë nuk kisha. Teksa po matesha të ndes cigaren, vura re se dhoma ishte mbushur me tym duhani, që ishte nderë gjithandej si një mjegull e kaltër e tejdukshme.

U ngrita dhe hapa dritaren. Era e freskët e asaj nate të butë vjeshte ma filladiti fytyrën. Mora frymë thellë dhe hodha sytë përreth. Rruga ishte e qetë dhe e përgjumur. Vetëm një mace rrëshqiste e heshtur rrëzë mureve të shtëpive që dukeshin si përbindsha guri. Larg, dëgjohej në të rrallë zhurma e ndonjë automobili, sirena e çjerrur e lokomotivës dhe akoma më larg zhaurima e elektrovinçave të portit. Pastaj vështrimin e ndala në

pallatin e madh katërkatësh përballë shtëpisë si-
me. Ai është një pallat i lartë, i gjatë; nuk ka
çati po një teracë të madhe. Në teracë banorët
e katit të fundit varin rrobat e lara në telat e
vëna për këtë punë. Ky pallat ka shumë dritare,
por pesë ishin të ndriçuara. Në katin e parë banon
Sotiri, një aktor teatri me të cilin kam qenë shok
shkolle. Edhe drita e dhomës së tij ish e ndezur.
Duke vështruar me kujdes, vura re në ballkonin
para dhomës së tij zjarrin e një cigareje që ndizej
dhe shuhej herë pas here si një xixëllonjë e
kuqe.

— Mirëmbërëma, Sotir. — I fola unë papa-
ndehur.

— **Mirëmbërëma.**

— **Paske dalë të marrësh fresk?**

— **S'kam gjumë.**

Heshtëm. Pastaj mua m'u kujtua diçka:

— **Si e ke gruan?**

— **Mirë më thonë. Pres që të lindë.**

— **Ç'thotë mjeku?**

— **Fjalë të mira.**

— **Po vi të rri pak. Edhe unë, nuk kam gjumë.**

Mbylla dritaren dhe dola nga dhoma.

Duke ecur, pashë në rrugë autoambulancën
që kish qëndruar para njerës nga tri hyrjet e pa-
llatit të madh. Në katin e tretë, në krah të djathtë,
ish dritarja me dritë e doktor Pëllumbit, kirur-
gut të spitalit. Siç ndodh shpesh — rastis edhe çdo
natë — ata kishin ardhur ta marrin e ta çojnë në
spital për ndonjë konsultë ose operacion urgjent.

Teksa unë rrija në rrugë, nga hyrja e madhe,
shquajta mjekun që ecte pak i kërrusur përpara.

— Mirëmbërma, doktor.

Ai qëndroi një hap. Nuk më njohu. Pastaj:

— Mirëmbërma. — m'u përgjegj duke ju afruar autoambulancës.

— Po shkoni në spital?

— Më thirrën për një operacion.

— Ndonjë rast urgjent?

— Ashtu duket. Më thanë se është një pacient me apendicit akut.

— Natën e mirë dhe punë të mbarë, doktor!

U hap e u mbyll dera e autoambulancës dhe maqina u nis menjëherë. Ngrita kokën. Pas xhamit të dritares me dritë në katin e tretë, pashë siluetën e gruas së doktorit. Ajo ish zgjuar dhe priste gjersa i shoqi të kthehej pasi të kish qetësuar më parë dhëmbjet e ndonjerit që vuante dhe përpëlitej në shtratin e bardhë të spitalit.

Sotirin e gjeta të ulur në ballkon me duar të kryqëzuara në krahëror, Zura vend përballë tij.

— Si shkojnë provat e pjesës së re? — e pyeta për të çelur bisedë.

— Njëfarësoj.

— Kur e keni premierën?

— Sot një javë.

Në rrugë kaluan duke biseduar e duke qeshur disa vajza. Janë punëtoret e turnit të dytë të fabrikës së cigareve, mendova unë. Sotiri vazhdoi:

— Javën që vjen unë kam dy premiera, atë të teatrit dhe atë të gruas. Ti je beqar dhe ende nuk e ke provuar ç'do të thotë të presësh fëmijën e parë. Kur isha si ti edhe nuk e dija, por tani po e provoj se qënka gjë e madhe, qënka një shqë-

tësim i ëmbël dhe në rastin tim, një pritje e padurueshme. Them në rastin tim, se ime shoqe nuk po e lind fëmijën në kondita normale.

— Sa ju bënë në maternitet?

— Gati dhjetë ditë. A e beson? Atje e kam mendjen ditë e natë.

Në prova jam bërë i shkujdesur, nuk përgatitem mirë dhe nuk luaj si duhet. Regjizori kërkon punë më intensive, sidomos tani që është java e fundit, «java e sulmit» siç e quajnë në teatër.

— Si dukesh me rolin?

— Roli është i bukur dhe më pëlqen por, ja që unë nuk jam në terezi dhe e kam mendjen e ngritur. Thuj si të duash, po suksezi im në premierën e teatrit varet shumë nga suksezi i «premierës» së gruas.

Sotiri e kish dritën nga pas dhe unë s'ja dalloja mirë shprehjen e gjallë të fytyrës së tij prej aktori. Vetëm i dëgjoja zërin e qetë dhe të ngrohtë. Ai fliste shkoqur dhe me nuanca.

Papandehur u dëgjua një e qeshur e madhe dhe zëra njerëzish që flitnin përnjëherësh. E qeshura dhe zhurma e zërave vinte nga lart. Para se unë të kisha hapur gojën për ta pyetur, Sotiri tha:

— Atje lart, në katin e katërt, bëhet dasmë. Xha Ymeri, ai këpucari plak, marton të birin. S'e vure re dritaren e tyre që kish dritë?

Atëhere m'u kujtua se për atë gjë më kish thënë edhe nëna para dy ditësh.

— Djali i xha Ymerit është bërë marinar më duket, apo jo? — pyeta unë.

— Po. Mbaroi shkollën e marinës «Mujo

Ulqinaku» të qytetit dhe tani endet nëpër det. Unë po të mos isha bërë aktor, s'është çudi që sot të isha marinar. Më pëlqen shumë të lundroj. Kur isha fëmijë, ëndërronja shumë për detin.

— Me cilën martohet djali i xha Ymerit? — u interesova unë.

— Me një shitëse të MAPO-s — tha Sotiri — Xha Ymeri e ka kundërshtuar shumë bashkimin e të birit, se ajo është ortodokse. Po pastaj u zbut dhe tani po i bën një dasmë të mirë.

Sotiri nderi një cigare. Nga lart u dëgjuan përsëri të qeshura. Unë rrija e mendoja martesën e marinarit me shitësen. Kur isha i vogël, kisha menduar se marinarët nuk martohen ngaqë janë përherë larg. M'u kujtua ç'më kish thënë një herë një marinar plak: ne detarët jemi mysafirë në tokë dhe në familje. Unë i fola përsëri Sotirit:

— Gratë e marinarëve e kanë të rëndë jetën, atyre shpesh u takon të rrinë vetëm dhe të shqetësohen në netët me stuhi, kur burri është në det.

Ai u mendua ca, pastaj foli:

— Janë mësuar. Njeriu kur familjarizohet me heroikën e jetës, fle i qetë.

Unë nuk fola më, po me mend i dhashë të drejtë Sotirit. Qëndruam ca kohë në heshtje. Pas pak Sotiri hodhi cigaren nga ballkoni dhe unë e ndoqa me sy gjersa ra në tokë. Pyeti:

— Sa ka vajtur ora?

— Ka kaluar mesnata.

— A flemë?

— Flemë.

U ngrita dhe dola. Në rrugë dëgjova disa pika uji që binin nga lart. Ngrita kokën. Në katin

e parë, disa metra nga e majta e apartamentit të Sotirit, ish dritarja e ndezur e Fanisë. Ajo është një vajzë e re, që punon në fabrikën e cigareve. Siç duket ajo kish punuar në turnin e dytë dhe ish kthyer në shtëpi pas orës njëmbëdhjetë. Pashë se ajo kish një kanë në dorë dhe po lagte lulet në parvazin e dritares.

— Mirëmbërëma, Fani.

— Mirëmbërëma.

— Si i ke lulet?

— Për bukuri. Veç kërkojnë shumë kujdes.

Teksa ne bisedonim, dëgjova pas meje një hap të rëndë, që sa vinte afrohej. Ktheva kokën. Pashë një burrë të gjatë me uniformë polici, që u fut në hyrjen e pallatit prej nga dola unë pak përpara.

— Tani u ktheve nga puna? — e pyeta Faninë, duke ngritur prap kokën lart.

— Kam një gjysmë ore. Hëngra, dhe tani po bëhem gati të bie në shtrat.

— Atëhere s'po të mbaj më se je e lodhur. Natën e mirë.

— Natën e mirë.

Duke vajtur në shtëpi solla ndërmend jetën e Fanisë. Ajo ishte e bija e një muratori, që para shumë vjetësh, kur vajza ende ish në djep, ish rrëzuar nga skelat dhe kish vdekur. E ëma ato kohë ish rrobalarëse. E kish rritur me mundime. Ajo banonte në një shtëpi të vogël përdhese në lagjen Stan. Kurse tani që ish rritur, Fania banonte me nënën plakë në pallatin e madh, punonte, mësonte dhe i pëlqenin lulet dhe librat.

Para se të bija në shtrat, nxorra edhe njëherë

kokën në dritaren time: dritarja e aktorit, e punëtores së fabrikës së cigareve, e policit dhe e marinarit ishin shuar. Në ballin e gjërë të shtëpisë ish ndezur vetëm dritarja e doktorit.

Teksa dora e butë e gjumit po m'i mbyllte sytë, dëgjova zhurmën e autoambulancës që solli doktorin në shtëpi.

Pas pak edhe dritarja e pestë, dritarja e fundit me dritë do të shuhej në pallatin e madh përballë.